

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Дорожньо-будівельний факультет
Кафедра екології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Анжеліка Батракова

«   » вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>ОК11 Вступ до фаху</u> <small>(шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)</small>
статус дисципліни	<u>обов'язкова</u> <small>(обов'язкова / вибіркова)</small>
рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> <small>(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))</small>
галузь знань	<u>10 Природничі науки</u> <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
спеціальність	<u>101 Екологія</u> <small>(шифр і назва спеціальності)</small>
освітня програма	<u>Екологія та охорона</u> <u>навколишнього середовища</u> <small>(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)</small>
мова навчання	<u>державна</u>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців уявлень про свою професію, майбутню діяльність, про шляхи досягнення професійного вдосконалення в ній, формування початкових знань на базі основного понятійно-термінологічного апарату екології; формування знань, умінь та навичок з головного предмету своєї діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни: Наявність атестата про повну загальну середню освіту або диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра).

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів / год.	4 кредити / 120 годин	4 кредити / 120 годин
Семестр викладання дисципліни	1	1
Розподіл часу за навчальним планом:		
– лекції, год.	24	4
– практичні (семінарські) заняття, год.	24	2
– лабораторні заняття, год.	-	-
– самостійна робота, год.	42	84
– курсовий проєкт, год.	-	-
– курсова робота, год.	-	-
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	-	-
– підготовка та складання екзамену, год.	30	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен	екзамен

4. Компетентності:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

– ЗК1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

– ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні):

– ФК1. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни. Вивчення дисципліни «Вступ до фаху» забезпечує формування сукупності таких програмних результатів навчання, котрі полягають у вмінні:

– ПРН2. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

– ПРН3. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

– ПРН5. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

6. Методи навчання: 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо; 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій; 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, групові завдання.

7. Критерії оцінювання результатів навчання.

7.1 Система оцінювання та вимоги – осінній семестр, форма підсумкового контролю – екзамен.

Поточна успішність:

1. Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ. Результати оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти заносяться у журнал обліку академічної успішності. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1. Лекційні заняття оцінюються шляхом усного опитування або за рахунок тестування.

1.2. Практичні заняття оцінюються якістю виконання та оформлення практичної роботи, звіту про виконання практичних робіт.

2. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як сума балів за:

– складання стандартизованих тестів, усне опитування,

відвідування занять та активність комунікації на них;

- виконання завдань, передбачених практичними заняттями.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами поточного контролю, наведений у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 – Розподіл балів за темами при визначенні підсумкового балу за поточну діяльність

Поточний контроль												Екзаменаційний контроль	Разом за дисципліну
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	10		

Підсумкове оцінювання у формі екзамену (1 семестр):

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять.

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);

- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;

- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3. Результат навчання оцінюється за п'ятибальною шкалою згідно з таблицею 7.2.

Таблиця 7.2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 90 балів до 100 балів	відмінно
від 80 балів до 89 балів	добре
від 75 балів до 79 балів	
від 60 балів до 74 балів	задовільно
від 0 балів до 59 балів	незадовільно

8. Засоби діагностики результатів навчання: Екзаменаційні білети, які складаються з трьох теоретичних питань. Для поточного контролю знань студентів можуть застосовуватись стандартизовані тести або відповіді на теоретичні і практичні питання. Методами демонстрування результатів навчання є індивідуальне/групове (командне) звітування щодо виконаних практичних робіт.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	ЛК Комплекс наук про екологічні системи.	2	2	[1,2,3]
	ПР Методи і структура сучасної екології. Історія виникнення та розвитку екології як науки".	2	2	
	СР Атмосфера та її основні характеристики.	5	10	
2	ЛК Сучасні тенденції в розвитку екологічних досліджень.	2	2	[2,3,3]
	ПР Закони екології, історія виникнення та функціональне призначення.	4		
	СР Гідросфера та її основні характеристики.	5	10	
3	ЛК Моніторинг навколишнього середовища як основа сучасної екології.	2		[1,2,3]
	ПР Вивчення адаптації організмів до абіотичних чинників середовища.	4		
	СР Літосфера та її основні характеристики.	5	10	
4	ЛК Методологія екологічних досліджень.	2		[1-5]
	ПР Біотичні чинники середовища, їх екологічне значення.	4		
	СР Ноосфера.	5	10	
5	ЛК Актуальні концепції в екологічних дослідженнях.	2		[1,2,3]
	ПР Глобальні екологічні проблеми та сучасні шляхи їх розв'язання	2		
	СР Р Моніторинг в галузі охорони навколишнього середовища.	5	10	
6	ЛК Екологічний рух та екологічна свідомість.	2		[1,2,3]
	ПР Екологічні проблеми України, можливості їх вирішення в аспекті стратегії сталого розвитку	2		
	СР Оцінка шкоди довкіллю від російської агресії.	5	10	
7	ЛК Особливості підготовки фахівців-екологів. Етика в екологічній практиці: прийняття рішень без корупції та недоброчесності.	2		[1,2,3]
	ПР Сучасні стратегії виживання людства.	4		
	СР Інформування громадськості та громадські рухи.	5	10	
8	ЛК Вимоги до кваліфікації майбутніх екологів.	2		[1,2,3]
	ПР Соціальні функції екології.	2		
	СР Оцінка шкоди довкіллю від російської агресії.	7	14	
9	ЛК Формування базових знань та навичок в екології та неоекології.	2		[1,2,3]
	ПР			
	СР			
10	ЛК Система вищої освіти в Україні та за кордоном	2		[1,2,3,4,5]
	ПР			
	СР			
11	ЛК Трудова діяльність фахівців-екологів	2		[1,2,3]
	ПР			
	СР			
12	ЛК Екологічні інновації та їх вплив на сталий розвиток	2		[1-6]

Разом	ЛК	24	4	
	ПР	24	2	
	СР	42	84	
	Підготовка і складання екзамену	30	30	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять.

---<---

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення. Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання персональних комп'ютерів.

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Визнання результатів неформального та (або) інформального навчання здобувача передбачає виконання таких процедур, як: подання здобувачем заяви щодо визнання (не пізніше як протягом перших 10 робочих днів від початку семестру вивчення дисципліни); ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі результатів неформального та (або) інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу всіх чи частини результатів навчання за дисципліною або відмову у визнанні. Порядок реалізації цих процедур регламентується СТВНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти».

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Калюжна Ю.С., Коверсун С.О. Конспект лекцій з дисципліни „Вступ до фаху”, ХНАДУ <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=1742>.
2. Калюжна Ю.С., Коверсун С.О. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни «Вступ до фаху», ХНАДУ <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=1742>.
3. . Кучерявий В.П. Загальна екологія : підруч. для студ. вищих навч. закл. - Львів : Світ, 2010 -520 с.
4. Пащенко В. А., Носенко О. В. Екологія: підручник. Київ: Видавничий дім "Кондор", 2020. 480 с.
5. Головка І. Г., Ковальчук Т. О. Основи екології. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 320 с.
6. Мельник М. І. Екологія: теорія та практика. Львів: Вид-во "Астролябія", 2019. 256 с.

3. Інформаційні ресурси

<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=1742> Дистанційний курс з дисципліни «Вступ до фаху».

Розробник:

доцент кафедри екології, к.т.н.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)
«26» серпня 2024 року

(підпис)

Юлія КАЛЮЖНА
(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

д.т.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
«26» серпня 2024 року

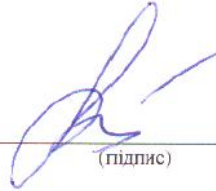

(підпис)

Наталія ВНУКОВА
(прізвище та ініціали)

ПОГОДЖЕНО**Гарант освітньої програми:**

доц. кафедри Екології,
(посада, науковий ступінь, вчене звання)
«28» вересня 2024 року

(підпис)

Марина БАРУН
(прізвище та ініціали)

Декан ДБФ

д.т.н., проф.
(науковий ступінь, вчене звання)
«28» вересня 2024 року

(підпис)

Сергій БУГАЄВСЬКИЙ
(прізвище та ініціали)